

Octauo arguitur qd instans non sit mensura temporis scdm prius et posterius quia instans non pot comparari tempore in magnitudine et paruitate siue sumatur finices sine in finices nunc est potest reddere tps sicut nec infinita puncta reddunt lineam Item punctum non mensurat lineam ergo nec instans tempus. Item as qd instans non continuat partes temporis quia continuas tps est ex continuitate motus ergo non est per instans. Item ptes tps sunt immediate ergo instans non diuidit ptes tps. Item as qd instans sit diuisibile quia vnum instans est finis vnius temporis et principium alterius hoc autem non potest esse secundum idem *T. L.* 125. dic quod est respectum diuersorum qd est finis pteriti et c. **N**ono arguitur qd ly modo non dicit tempus preteritum quia verum est dicere ego sum modo et similiter verum est dicere ego sum nunc. Item verum est dicere ego fui quando fuisti ergo ly tunc non semper signant tempus determinatum duobus instantibus quia possibile est quod nos fuerimus solum per instans sicut quando dicimus quod tunc primo aer fuit illuminatus.

Ad primum dicendum secundum multos thomistas et capre. in. 2. qd triplex est nunc siue instans primum est cui quod est inuariabile secundum esse et essentiam de quo postea secundum esse nunc temporis quod variatur secundum esse quamuis secundum essentiam sit idem in toto tpe et est causa eius sicut punctum est causa linee secundum ymaginationem geometricam nec est tempus aut pars eius nec terminus temporis vel continuatum eius. tertium est quod terminat et continuat tempus quod nec mobile nec motum mensurat sed mutata esse et non est idem in toto tempore secundum substantiam de his. *s. tho. opu. 36. c. 3.* ubi querit vtrum instans sit de substantia temporis et dicit quod sic. Quidam tamen non ponunt nisi vnum instans secundum essentiam sed dicunt qd est aliud et aliud secundum rationem sed queritur quid intelligitur per rationem si operatio intellectus ergo secluso intellectu in toto tempore nullomodo erit aliud et aliud instans. Forte dicitur quod est aliud et aliud secundum rationem id est secundum esse ergo adueniente posteriori oportet primum esse corruptum vel corruptum esse quia alias duo esse simul esset et tunc queritur an illud primum instans secundum vnum esse sit corruptum in ipso et primo instanti vel in aliquo alio si primum ergo corruptum est quando est et deducatur argumentum sicut prius responderet. *s. t. opu. 44. ca. primo* qd hec argumenta bene probant quod est idem nunc secundum substantiam in toto tempore secundo dicit qd verum est quod cuiuslibet continui finiti permanentis sui duo termini differentes secundum rem hoc tamen non oportet in successibus. 3. dicit quod nullus tps est actu infinitum qd nullum tps est actu diuisum ab alio. Quarto dicitur quod illa non vnt esse simul que sunt in eodem instanti scdm essentiam vel substantiam. sed oportet qd sit in eodem nunc scdm esse et scdm rationem. i. scdm essentiam. Et per hoc solvuntur argumenta.

Ad scdm tenendo aliquod nunc non semper manere idem diceretur primo qd accidentia nec proprie generantur nec corrumpuntur. Et si qdatur in quo est illud instans dicit qd est in celo mediante motu nec proprie acquiritur per motum. pot tamen dici qd illud instans simul corrumpitur et corruptum est. Et si dicitur

illud instans est in subiecto diuisibili ergo est diuisibile. Negatur consequentia. Et nota qd non inuenit ipsum instans simul incipere et desinere esse per primum instans esse et per vltimum instans esse.

Et ideo non sequitur hoc desinit esse ergo non est.

Ad tertium dicitur qd in diffinitione ipsius nunc numerus capitur pro mensura habet tamen se p modum pluralitatis. scdm qd est alterum et alterum. Ad aliud dicitur qd licet mobile qd fertur scdm se sit qd et diuisibile tamen si capiatur vt non variatum per prius et posterius in motu sic habet rationem indiuisibilis et mensuratur per nunc indiuisibile. Ad aliud dicitur vt prius. Ad aliud dicitur qd licet nunc non sit quantitas in actu tamen est principium quantitatis continue. *s. tps. S. T. pri. p. q. 10. ar. 4. ad. 2.* dicit qd ipsum nunc est idem scdm substantiam in toto tempore sed differt ratione in quantum alternatur et dicit qd fluxus ipsius nunc secundum qd alternatur est tempus. et ex hoc quidem eliciunt qd nunc fluens non est tempus nisi capiat formaliter pro ipso fluxu si enim ipsum nunc esset tempus ergo ipsum nunc haberet prius et posterius qd tamen est finis de primo nunc in quo mundus fuit creatus in quo incepit tempus non sicut in mensurante esse eius sed sicut in eo a quo incipit eius productio secundum *San. Tho. in secundo di. i. ar. 6. ad. 4.*

Ad quartum dictum est supra. Nec inconuenit qd vna mensura habeat aliam mensuram quo ad nos et a posteriori.

Ad quintum id dictum est. Quidem dicunt quod ipsum nunc est substantia temporis id est nichil est de tempore scdm se totum presens nisi ipsum nunc. Sed dubitatur quomodo est possibile qd substantia instantis se permaneat in toto tempore et tamen habeat aliud et aliud esse quia accidentis esse est inesse ergo si perdit primum esse sequitur qd perdit inheretiam quam prius habebat. Item quod perdit esse corrumpitur simpliciter ergo si substantia instantis perdit precedens esse sequitur qd corrumpitur. Dicendum non valet pna sicut alias dictum est quando forma intendit.

Ad sextum dicitur qd diuisibile et indiuisibile sunt siml. Ad aliud dicitur negando consequentiam vt patet de puncto quod ex suo fluxu causat lineam et tamen non est pars eius. Ad aliud dicit qd fluxus instantis non est motus sed tempus. sed contra instans suo fluxu facit tempus ergo fluxus distinguitur a tempore alias sensus essent instans tempore facit tempus. Item fluxus rei est in re. se tempus non est in instanti. **A**d septimum dicitur qd linea est numerus numeratus et tamen non componitur ex indiuisibilibus. Ad aliud dicitur qd tempus infinitum est numeratum secundum suas partes et quelibet pars temporis est numerabilis quantum est ex parte sui. Sed queritur ex quo tempus est numerus et similiter ipsum nunc an sit binarius vel ternarius dicendum qd tempus aliquando accipitur per modum binarii dicendo due hore vel dicitur qd hec est diuisio numeri formalis: vnde licet sit numerus tamen non est collectio unitatum.

Ad octauum dicitur quod instans potest dici mensura terminationis ipsius temporis non autem mensura adaequationis *San. Tho. lec. 18.* dicit qd nunc mensurat tempus vt est alterum et alterum et non vt est idem subiecto vide *Sanct. Tho. opu. 36. c. 3.* continuas temporis est ex motu materialiter et